

3 De Verenigde Provinciën en de Zuidelijke Nederlanden gaan hun eigen weg op

Enkele verschillen tussen de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden zijn reeds in de vorige oefeningen duidelijk geworden. We zetten ze op een rijtje.

a Vul de tabel aan.

	Noordelijke Nederlanden	Zuidelijke Nederlanden
naam		
godsdienst		

b De Vrede van Münster had ook gevolgen op economisch vlak voor de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. **Zoek in de onderstaande artikels enkele gevolgen en vul de tabel aan.**

Amsterdam was een graanschuur

AMSTERDAM – Prachtig hé, die Amsterdamse pakhuizen? Ze waren helemaal volgepropt met graan. Men kocht scheepsladingen hout en graan in bijvoorbeeld Scandinavië of Polen en sloegen dit op in pakhuizen. Als de prijzen erg hoog waren in Europa, werd dit terug verkocht. Zo kwam het dat Amsterdam reeds voor de oprichting van de VOC erg rijk aan het worden was.

Om die reden werd Amsterdam wel eens de graanschuur van Europa genoemd.

KORT

Nederlanders op de vlucht

september 1585

ANTWERPEN – De val van Antwerpen heeft geleid tot een grote uittocht van Vlamingen en Brabanders. De dag na de val, vertrokken reeds 800 protestantse en joodse families richting de Noordelijke Nederlanden.

Niet alleen rijke handelaars en kooplieden vertrekken, ook studenten en textielarbeiders kiezen voor een leven in ballingschap. De belangrijkste reden hiervoor is de beslissing van Alexander Farnese dat alle inwoners het katholieke geloof moeten uitdragen. Inwoners die dit weigeren, dienen hun spullen te verkopen en de stad te verlaten. Het is niet duidelijk of geloof de enige reden is voor vertrek. Economische motieven spelen ongetwijfeld ook een rol in dit verhaal.

OPINIE

“Gevolgen van de val zijn immens”

augustus 1585

ANTWERPEN – Welke gevolgen de val van Antwerpen zal hebben, valt nog te bezien, maar nu al kan worden vastgesteld dat ze immens zullen zijn. Voor de stadsbevolking, maar ook voor de opstandelingen.

De Antwerpse stadsbevolking beleeft zware tijden. Beide partijen hebben druk onderhandeld, over een overgave zonder bloedvergieten. De stad zal zich bijgevolg zelf onder het gezag van de Spaanse koning stellen. Het is nog maar de vraag hoe deze overgang effectief zal verlopen. In het verleden plunderden Spaanse troepen regelmatig steden die zich vrijwillig overgaven, al is dat volstrekt in strijd met het oorlogsrecht. Veel Antwerpenaars herinneren zich nog hoe het er aan toeging in november 1576, toen duizenden het leven lieten bij een eerdere verovering van de stad door dezelfde Spaanse troepen.

Huis en haard

De overeenkomst maakt van Antwerpen opnieuw een katholieke stad, terwijl een groot deel van de bewoners zich tot het nieuwe geloof heeft bekeerd. Tienduizenden staan nu voor de beslissing om huis en haard te verlaten voor geloofsvrijheid. De rebellen kunnen de grootste koopstad van Noord-Europa afsluiten van de buitenwereld door de monding van de Schelde te bezetten.

Kapitaalmarkt

Ook op militair vlak zijn er veranderingen op til. Het is vrijwel zeker dat met de val van Antwerpen, het Hertogdom Brabant verloren gaat voor de opstandelingen en daarmee alle oude gewesten van de Bourgondische erflanden. Enkel de gewesten ten noorden van de Maas lijken nog stevig in handen van de tegenstanders van de Spaanse koning. Maar hoe lang blijft dit nog zo?

